

AUÐUR ÞÓRHALLSDÓTTIR

SKÓLI Í FYRIRTÆKI –
FLUTNINGASKÓLI SAMSKIPA

Auður Þórhallsdóttir

Hjá Samskipum er starfræktur einingametinn framhaldsskóli í flutningum í samstarfi við Mími-símenntun. Samskip tóku mikið og þarft frumkvæði með stofnun Flutningaskóla Samskipa til að efla starfsmenntun hjá ófaglærðu starfsfólki innan fyrirtækisins. Ekkert heildstætt nám er í boði á Íslandi sem mætir beint þörfum þessarar faggreinar. Skólinn hefur aukið sjálfstraust, fagþekkingu og færni starfsmanna og haft afar jákvæð áhrif á rekstur félagsins.

Samskip hafa byggt upp heildarþjónustu á sviði flutninga, vörustýringar og vörumeðhöndlunar, innanlands sem utan. Félagið býður viðskiptavinum sínum flutninga um allan heim, geymslu á vörum á Íslandi eða erlendis og ráðgjöf vegna flutninga

og birgða.

Hjá félaginu starfar öflugur hópur sem býr yfir sérhæfðri þekkingu í flutninga- og vörustjórnun. Á Íslandi starfa um 500 manns og þar af eru tæplega 100 manns með háskólamenntun á ýmsum sviðum. Einnig starfa margir sem lokið hafa framhalds- og iðnskólanámi, háseta-, stýrimanna- og skipsstjórnarnámi, auk fjölda ófaglærðra. Starfsmannavelta fyrirtækisins er lítil og starfsaldur starfsmanna er nokkuð hár en um 40 manns hafa náð 20 ára starfsaldri.

Hjá Samskipum er lögd mikil áhersla á að allt vinnu- umhverfi starfsmanna sé sem best og að öryggis- og réttindamál starfsfólks séu til fyrirmyndar. Samskip leggja sig fram um að hlúa vel að starfsmönnum og stuðla að eflingu mannauðsins á sem fjölbreyttastan hátt, s.s. með ýms konar fræðslu og þjálfun.

Stefna Samskipa er að stuðla stöðugt að auknum lærdómi starfsfólks. Fræðsla skal vera hluti af framtíðaráætlun hvers starfsmanns á þann hátt að viðkomandi hafi möguleika á að auka við þekkingu sína og færni í núverandi starfi, auk þess að afla sér þekkingar á nýjum sviðum. Starfsfólkið þarf að vera vel að sér og skilja hvernig best er að framkvæma hlutina og taka ákvarðanir sem byggðar eru á faglegum skilningi á viðskiptavinum okkar og þeirra þörfum.

Eins og fram hefur komið er menntunartig starfsfólksins afar mismunandi og því er mikilvægt að fræðslustarfið sé hvetjandi, markvisst og fjölbreytt til að mæta þörfum alls hópsins með það að markmiði að auka hæfni allra.

Helstu áherslur í fræðslustarfi Samskipa eru:

- Flutningaskóli Samskipa sem er viðurkenndur einingametinn framhaldsskóli.
- Fræðsludagskrá sem gefin er út að vori og á hausti ár hvert. Þar er m.a. boðið upp á sérsniðna fræðslu fyrir ákveðna hópa, alla löglega réttindafræðslu, fræðslu um öryggismál, þjónustu, söluhæfni, sjálfseflingu, mannleg samskipti, þjálfun í tæknilegri færni, nýliðafræðslu, stjórnendafræðslu, markþjálfun, tungumálanám, íslenskunám fyrir erlent starfsfólk og margs konar einstaklingsfræðslu.
- „Mentorkerfi“, markviss móttaka nýliða og unnið er eftir ákveðnu ferli.
- Einstaklingsmiðaðar starfsþjálfunaráætlanir fyrir alla nýja stjórnendur.
- Styrkir til háskólanáms. Meðal annars styrkja Samskip starfsfólk til diplómanáms í flutninga- og vörustjórnun við Háskólann í Reykjavík og höfðu frumkvæði að því námi í samstarfi við SVP.

Árið 2008 hlutu Samskip starfsmenntaverðlaunin í flokki fyrirtækja fyrir framúrskarandi fræðslustarf fyrir starfsmenn sína en þau voru veitt af Starfsmenntaráði.

FLUTNINGASKÓLI SAMSKIPA

Árið 2008 var stofnaður skóli hjá Samskipum sem fékk nafnið Flutningaskóli Samskipa. Tilurð hans má rekja til þess að það þótti brýnt að efla starfsmenntun hjá ófaglærðu starfsfólki innan fyrirtækisins. Áður höfðu starfsmenn setið ýmis námskeið en allir voru sammála um að slíkur skóli gæti skilað betri árangri til aukinnar fagþekkingar og færni starfsmanna og myndi þannig hafa góð áhrif á rekstur félagsins.

Þarna var mikið frumkvæði tekið því á Íslandi starfa um 7% atvinnubærra manna innan samgöngu- og flutninga-greinarinnar og ekkert heildstætt nám er til á framhalds-skólastigi sem mætir beint þörfum þessa hóps.

Gerð var sérhæfð námskrá byggð á viðurkenndri námskrá Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins sem heitir Vöruflutningaskólinn. Samkvæmt þeirri námskrá er heimilt að breyta og laga einstaka þætti námskrárinnar að markmiðum og rekstri fyrirtækja enda kröfur uppfylltar um markmið og tilgang námsins. Námskráin er viðurkennd af menntamálaráðuneytinu til alls 23 eininga í framhaldsskóla. Námið tekur tvær annir, samtals 339 kennslustundir. Kennslan fer fram í kennslustofu Samskipa og á athafnasvæði félagsins við Kjalavog.

Aðalmarkmið skólans er að styrkja faglega hæfni starfsmanna, auka sjálfstraust þeirra og möguleika á starfsþróun. Með þessu námi var lagður grundvöllur að starfsnámi fyrir ófaglært starfsfólk og því gefinn kostur á að fá viðurkenningu á þeirri fagþekkingu sem það hefur aflað sér með áralangri starfsreynslu. Titill þeirra sem útskrifast úr náminu er flutningatæknir.

Námskráin þarf að vera í stöðugri endurskoðun og gerir Fræðslumiðstöð atvinnulífsins þær kröfur að við framfylgjum formlegu gæðakerfi sem þeir viðurkenna. Einnig þurfa Samskip sem framkvæmdaraðili að framfylgja skilgreindum kennslufræðilegum kröfum sem eru viðurkenndar af miðstöðinni.

Skólinn er fyrir þá sem hafa aflað sér verklegrar reynslu og þekkingar í flutningum en vilja bæta við sig fræðilegri undirstöðu sem gefur næga faglega yfirsýn til að þeir sem ljúka því geti talist fagmenn á sviðinu. Til að geta sótt um í skólanum þarf starfsmaður að hafa starfað hjá okkur í um þrjú ár og hafa náð 20 ára aldri. Fræðslan tekur mið af því að nokkuð sé síðan þeir voru í skóla enda er bakgrunnur nemenda mjög misjafn, allt frá ókláruðu grunnskólaprófi og upp í stúdentspróf og jafnvel einingar í háskóla. Krafa er um mætingarskyldu í skólann og ætlast til 100% þátttöku í verkefnum og verkefnaskilum. Það er reynsla okkar að stór hluti nemenda lætur sig aldrei vanta og sýnir það hversu áhugasamir nemendur eru. Sérstök verðlaun eru veitt fyrir 100% mætingu á útskrift og leggja menn mikið á sig til að fá þau verðlaun. Kennt er þrjá morgna í viku, þrjár klst. í

Verkstjórar sem lokið hafa námi í Flutningaskólanum taka við viðurkenningu fyrir frábæra vörumeðhöndlun.

senn á vinnutíma og er skólinn tvær annir og nemendum að kostnaðarlausu. Nemendur eru 12–15 í bekk og höfum við nú þegar útskrifað þrisvar, alls 37 starfsmenn og 14 nemendur hefja nám haustið 2012.

Alla almenna kennslu annast kennarar frá Mími-símenntun en sérfræðingar Samskipa kenna faggreinar. Á dagskrá er m.a. kennsla í flutningafræðum sem er 50 kennslustunda nám, auk 50 stunda vinnustaðanáms. Starfsfólk Samskipa samdi sérstaka kennslubók í flutningum sem er 120 blaðsíður til að styðja við fagkennsluna. Við teljum að þessi kennslubók í flutningafræðum sé sú eina sem samin hefur verið og gefin út á Íslandi og því um jákvætt og þarft framtak að ræða.

Lögð er áhersla á að starfsmenn vinni umbótaverkefni sem lokaverkefni við skólann. Þar leggja þeir fram sínar hugmyndir að bættum verkferlum og koma með nýjar hugmyndir og lausnir. Í lok námsins flytja þeir svo verkefni sín fyrir framan fullum sal af stjórnendum og gaman að er segja frá því að sumar hugmyndir hafa þegar verið framkvæmdar.

Nemendur Flutningaskólans í hópefli, í upphafi náms.

ÁVINNINGUR

Með Flutningaskóla Samskipa var lagður grundvöllur að starfsnámi fyrir stóra starfsstétt og stefnt að faglegri sérhæfni sem er mikilvæg fyrir fyrirtæki á þessu sviði. Sömuleiðis er starfsmönnum mikilvægt að fá formlega viðurkenningu á fagþekkingu sem þeir hafa aflað sér með áralangri starfsreynslu.

Þegar starfsmenn útskrifast úr skólanum fá þeir aukið sjálfstraust, mikla þekkingu og trúna á að þeir geti lært. Dyrnar standa þannig opnar fyrir þá sem hafa horfið frá námi af einhverjum ástæðum en vilja nú nema eitthvað nýtt til að öðlast frekari tækifæri.

Samskip fá þannig hæfara starfsfólk til að takast á hendur ábyrgð og nýjungar, aukið frumkvæði og sjálfstæði í vinnubrögðum. Starfsfólk fær meiri skilning á heildarflutningaferlinu og skilur betur áhrif þeirra vinnusvæðis á aðrar deildir. Skilningur á mikilvægi gæðastarfs eykst og með aukinni hæfni er auðveldara að innleiða breytingar. Með því að hvetja til frumkvæðis og auka skilning á ábyrgðarhlutverki allra starfsmanna eykst samkennd og upplýsingastreymi sem bætir allt vinnuumhverfið.

Í skólanum myndast styrkari tengsl milli sérfræðinga og starfsfólks í gegnum kennsluna, þar er góður vettvangur til að heyra raddir starfsfólks og álit þeirra á ýmsu sem varðar ferlin.

Mikil starfsþróun hefur átt sér stað hjá þeim tæplega fjörtíu starfsmönnum sem útskrifast hafa úr Flutningaskóla Samskipa. Um helmingur þeirra hefur fengið ný og ábyrgðarmeiri störf en þeir gegndu áður. Einnig hafa sex úr þessum hópi farið í diplómanám í flutninga- og vörustjórnun í Háskólanum í Reykjavík og staðið sig með sóma og eru Samskip afar stolt af árangri þeirra. Það var þeim mikil áskorun og nokkuð sem þeir áttu ekki von á að fá tækifæri til að stunda. Einungis tveir útskrifaðir nemendur hafa látið af störfum hjá fyrirtækinu.

Með rekstri á skólanum styrkja Samskip samkeppnisstöðu sína að því leyti að þekking starfsfólks verður meiri en ella og menntunarstig hærra. Félagið eflist og verður þannig eftirsóknarverðari vinnustaður vegna mikils námsframboðs.

Við tókum þátt í verkefninu „Fræðslustjóri að láni“ á vegum Starfsafls og Landsmenntar en það verkefni byggist á því að fá óháðan mannaúdráðgjafa inn í fyrirtækið sem fer yfir fræðslu- og þjálfunarmál þess. Þar voru hópar starfsmanna spurðir hvort þeir teldu að Flutningaskóli Samskipa hefði aukið frammistöðu starfsmanna og þá hvernig.

„Fræðslustjóri að láni“ mat það svo að afar mikil jákvæðni ríkti í garð skólans og almennt voru stjórnendur og starfsmenn á því að Flutningaskólinn hefði bætt frammistöðu eins og ummælin hér að neðan sýna.

Stjórnendur:

- Meira öryggi í starfi.
- Almennt hæfari til þeirra starfa sem þeir sinna.
- Meira sjálfsöryggi.
- „Eykur víðsýni á starfsemi fyrirtækisins, innanhússþjónustan verður öflugri.“
- Farið yfir viðtækt efni, bæði almenn fög og efni sem tengist fyrirtækinu sjálft.
- Utanumhald og upplýsingagjöf góð.

Starfsmenn:

- „Magnað fyrirbæri.“
- „Mikið að segja upp á heildarsýnina.“
- „Finnun strax mun í vinnunni hvernig maður horfir á vinnuna. Samskiptaþjálfun og hópefli gott.“
- Aukið sjálfsöryggi og að geta staðið frammi fyrir hópi.

Útskrift úr Flutningaskóla Samskipa vorið 2011.

Að auki var það niðurstaða þessa verkefnis að mikil lærdómsmenning ríkti hjá Samskipum og mjög faglega væri staðið að fræðslu og þjálfun. Almennt sögðu viðmælendur þjálfunina hjá fyrirtækinu mjög góða.

HEIMILDIR

Árný Elíasdóttir. (2009). Fræðsla og þjálfun – Greining á þjálfunarþörfum og tillögur að leiðum. Reykjavík: Attentus – mannauður og ráðgjöf.

UM HÖFUNDINN

Auður Þórhallsdóttir starfar sem mannauðsráðgjafi og fræðslustjóri hjá Samskipum. Hún er með B.Ed.-gráðu frá Kennaraháskóla Íslands. Hún starfaði áður sem leiðtogi fræðslumála hjá Alcan á Íslandi. Þar á undan kenndi hún í grunnskólum Reykjavíkur í tæp tuttugu ár og var deildarstjóri þar síðustu árin. Bæði Alcan og Samskip hafa hlotið starfsmenntaverðlaunin undir fræðslustjórn hennar.

ABSTRACT

Samskip, International Transport Company, in cooperation with Mimir – Continuing Education operates a credit-based secondary school in logistics. Samskip took an important and valuable initiative by founding the Samskip Logistics School to promote professionalism of the unskilled personnel of the company. There is no education available in Iceland that meets the specific needs of this occupation. The studies have increased the self-confidence, professional knowledge and competence of the employees and had positive influence on the business of the company.